

DATOS IDENTIFICATIVOS

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento

Materia	Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento			
Código	V51G120V01953			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ciga Tellechea, Elena			
Profesorado	Ciga Tellechea, Elena			
Correo-e	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia penetrarémonos nunhas das competencias escolares máis instrumentais e importantes: a lectura e escritura. Primeiro profundaremos na teoría sobre as mesmas; despois veremos o seu proceso de adquisición; en terceiro lugar deterémonos nas dificultades máis comúns que presentan os alumnos nestas tarefas de ler e *escribir; e en cuarto lugar veremos as maneiras de identificar ou avaliar estas dificultades para, nun último momento, coñecer algúns dos procedementos de intervención que existen para atender estas dificultades nos alumnos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostrén posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
C49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
C52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D14	Razoamento crítico
D16	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Coñecer e comprender os procesos básicos do desenvolvemento *psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a automatización da *lecto-escritura.	A1	C43 C47	
Coñecer algunhas liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas en lectura e escritura.	A1 A3	C5 C49	
Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e o desenvolvemento da competencia lectora e escritora.	A1	C49	
Coñecer algúns dos programas ou procedementos de intervención educativa para a estimulación do proceso *lecto-escritor e para a mellora das dificultades *lecto-escritoras.		C5 C11	
Reflexionar sobre a práctica docente á luz da teoría vista na materia.	B10	C64 C65	D14
Aplicar os coñecementos adquiridos para avaliar e *implementar plans e procedementos escolares que reforcen a competencia lectora e escritora dos alumnos.	A2	C4 C6 C16 C48 C52 C64 C65	D2 D7 D8 D9
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de información.	A3 A5		D1 D2 D3 D6 D14 D16

Contidos

Tema	
TEORÍA SOBRE A LECTURA E A ESCRITURA	-O proceso de recoñecemento de palabras: a teoría da dobre vía. -O proceso de comprensión. -A interacción entre os dous procesos. -O proceso de redacción ou expresión escrita.
A ADQUISICIÓN DA LECTURA E A ESCRITURA	Etapas na adquisición da linguaxe escrita.
As DIFICULTADES	-As dificultades no proceso de recoñecemento de palabras. -As dificultades no proceso de comprensión. -As dificultades na redacción ou expresión escrita.
A AVALIACIÓN	-¿Cando un alumno presenta dificultades específicas no recoñecemento ou a escritura das palabras? -¿Que é o que necesita o alumno?
A INTERVENCIÓN	-A intervención nas habilidades específicas (recoñecemento e escritura de palabras). -A intervención nos procesos de comprensión e redacción. -A intervención paralela na capacidade auto-*regulatoria do alumno.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Estudo previo	0	40	40
Debate	6	0	6
Traballo tutelado	8	26	34
Seminario	2	12	14
Presentación	12	8	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre os alumnos/*as e a profesora. Poderá centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	Realización dun traballo en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O traballo *grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola profesora. Os alumnos poderán consultar todas as súas dúbidas durante as horas de clase.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	A3 A5	D3 D14 D16
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.	20	B10	C4 D2 C6 D7 C16 D8 C48 D9 C52 C64 C65
Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados nos pequenos grupos.	30		D1 D3 D6 D9 D14
Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME FINAL. Poderanse combinar preguntalas tipo test con preguntas curtas e/ou con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	40	A1 A5	C5 D1 C11 D3 C43 D6 C47 D14 C49 D16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, será necesario obter, polo menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Esta puntuación mínima esixida no exame concretarase ao longo do cuadrimestre.

Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual)= 50%-Exame final= 50%

Importante: estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días do cuadrimestre.

Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de maio como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Defior, S., **Las dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo: lectura, escritura, matemáticas**, 2ª ed., Aljibe, 2000

García, J.N., **Prevención en dificultades del desarrollo y del aprendizaje**, Pirámide, 2014

Jiménez, J.E. y Artiles, C., **Cómo prevenir y corregir las dificultades en el aprendizaje de la lectoescritura**, Síntesis, 2001

Rueda, M.I., **La lectura: Adquisición, dificultades e intervención**, 2ª ed., Amarú, 2003

Bibliografía Complementaria

Cassany, D., **Tras las líneas. Sobre la lectura contemporánea**, Anagrama, 2013

Cassany, D., **La cocina de la escritura**, 15ª ed., Anagrama, 2008

Defior, S. y otros., **Aprendiendo a leer: materiales de apoyo**, Aljibe, 2004

Galve, J.L., **Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura**, EOS, 2007

García, J. y González, D., **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica. Volumen II lectura y escritura**, EOS, 2000

Guzmán, F., Navarro, M. y García, E., **Escritura y lectura en educación infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación**, Pirámide, 2015

Jáuregui, C.A., Mora, C.A., Carrillo, D., Oviedo, N., Pabón, Y.L. y Rodríguez, A.J., **Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje**, Médica panamericana, 2016

Jiménez, J.E., **Dislexia en español. Prevalencia e indicadores cognitivos, culturales, familiares y biológicos.**, Pirámide, 2012

Lebrero, M.P. y Fernández, M.D., **Lectoescritura. Fundamentos y estrategias didácticas**, Síntesis, 2015

Martín Vegas, R.A., **Manual de didáctica de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2010

Monfort, M. y Juárez, A., **El niño que habla**, CEPE, 1987

Núñez, J.A., **Lectura y literatura en Educación Primaria**, CEU ediciones, 2015

Outon, P., **Programas de intervención con disléxicos (diseño, implementación y evaluación)**, CEPE, 2007

Parodi, G., **Comprensión de textos escritos**, Eudeba, 2014

Pozo y otros., **Al ataque mis plumillas**, Aljibe, 2003

Ripoll, J.C. y Aguado, G., **Enseñar a leer. Cómo hacer lectores competentes.**, Editorial EOS, 2015

Sánchez, E., **Los textos expositivos. Estrategias para mejorar su comprensión**, Santillana, 1993

Sánchez, E., **Comprensión y redacción de textos**, Edebé, 1998

Sánchez, E., García, J.R. y Rosales, J., **La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer**, GRAÓ, 2010

Solé, I., **Estrategias de lectura**, GRAÓ, 2000

Toro, J. y Cervera, M., **TALE. Test de análisis de lectoescritura**, Machado, 2014

Recomendaciones